

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na četrti podelitvi nagrad**

dr. Ane Mayer Kansky za odmevno doktorsko delo

Ljubljana, 17. junij 2026

Velja govorjena beseda.

Spoštovani rektor, spoštovane nagrajenke in nagrajenci, cenjeni gostje.

Leto 2026 je polno jubilejev, ki nas na različne načine spominjajo na to, kako zelo smo lahko ponosni na svojo zgodovino. Omenim naj samo stoletnico rojstva Srečka Kosovela, Jožeta Toporišiča, Boga Grafenauerja in Zofke Kveder, ki je bila sploh prva pisateljica, uvrščena v zbirko Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev. Vendar pa je, tako kot doktorica Ana Mayer Kansky, živela v času, ki ženskam ter njihovim dosežkom in družbenim prispevkom ni bil naklonjen. Tudi ona bi morda – tako kakor to velja za doktorico Mayer Kansky – imela lepše tlakovano karierno pot, če bi v Sloveniji delovala sto let pozneje.

Vendarle pa sodobnosti ne kaže idealizirati. Tako kot drugod v razvitem svetu tudi v Sloveniji ženske še vedno prejemajo nižje plačilo od moških za enako delo. Ko gre za socialnoekonomski položaj žensk, je še posebej skrb vzbujajoče dejstvo, da je ta podvržen strukturnim neenakostim. Plače so namreč nižje prav na delovnih mestih, ki jih večinoma zasedajo ženske: v zdravstvu, šolstvu, na področju socialnega varstva ali skrbi za starejše. Tudi vodilne položaje v gospodarstvu ženske zasedajo veliko redkeje kot moški. Enako velja za politiko. Obdobje, ko smo ženske v naši državi zasedale več vodilnih mest, se je izteklo, in prav lahko se zgodi, da bo v slovenski zgodovini označeno kot izjema. Številke, ki so nam na voljo, ne vzbujajo optimizma, prej nasprotno. Če bo vse po sreči, bo popolna enakost spolov dosežena čez 134 let, torej okoli leta 2158. Posebej pretresljiv pa je podatek, da kar dve milijardi žensk živi v revščini, brez dostopa do socialnega varstva.

Spoštovani,

Živimo torej v svetu, kjer ne manjka izzivov. Brez dejavne vloge univerze si obravnave teh izzivov ni mogoče niti zamisliti. Zato je ključnega pomena, da univerza z enako pozornostjo časti uspešne raziskovalke in raziskovalce, ki nadaljujejo znanstveno odličnost doktorice Mayer Kansky. Prav tako je ključnega pomena, da univerza ostaja zvesta kritičnemu opazovanju oziroma proučevanju dogajanj v družbi, doma in po svetu, tako kot je to počela doktorica Mayer Kansky. Pri tem ne gre samo za vprašanje vloge žensk v družbi ali za vprašanje neenakosti spolov nasploh. Gre za opozarjanje na

vsakršne družbene nepravilnosti, neenakosti, izključenosti, revščino ali diskriminacijo. Pomembno je, da univerza z vsemi svojimi sodelavci in študenti to lahko počne svobodno, brez strahu in brez samocenzure zaradi morebitnih političnih in finančnih posledic svojega dela in kritične držе. Avtonomija univerze je ustavna kategorija. Je pravica in privilegij, obenem pa je tudi velika odgovornost. Privilegij torej ni samoumeven: dokazovati ga je treba, in to tako, da univerza v družbi še naprej ostaja upoštevanja vredni udeleženec in soodločevalec.

Spoštovani,

V slovenščini je znanost ženskega spola. Tako kot ženske je šla skozi razne, tudi hude preizkušnje. Toda preživela je in razvija se naprej. Poskrbimo vsi skupaj, da tako tudi ostane in da bo univerza pri tem ohranila svojo vlogo: da bo ostala središče akademske odličnosti; zagovarjala človekovo dostojanstvo in poskrbela zanj ter spodbujala svobodo izražanja kritične misli. S tem bo univerza ostala trden branik temeljnih vrednot, na katerih je utemeljena naša družba in po katerih smo prepoznani tudi v tujini.

Hvala za povabilo, nagrajenkam in nagrajencem pa želim obilo uspeha pri nadaljnji karierni poti.